

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Homilija prigodom 330. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Hrvatske
Karlovac, Nacionalno svetište svetog Josipa, 10. lipnja 2017. godine.
Liturgijska čitanja: 2 *Sam 7,4-5a.12-14a.16; Rim 4,13.16-18.22; Mt 1,16.18-21*

Draga braćo i sestre!

1. Ovo slavlje u Karlovcu pokraj Nacionalnog svetišta svetog Josipa posebno nas povezuje s povijesnom činjenicom koja se dogodila točno prije 330 godina. Naime, Hrvatski je sabor na svojem dvodnevnom zasjedanju, 9. i 10. lipnja 1687. godine, svetog Josipa jednoglasno izabrao za posebnoga zaštitnika Kraljevstva Hrvatske. A danas nas je ovamo privukla snaga vjekovnog zagovora sv. Josipa, kojemu preporučujemo i sadašnji trenutak svoje domovine Hrvatske.

Povijesne okolnosti u kojima je donesena odluka Hrvatskog sabora u drugoj polovici 17. stoljeća, da posveti Hrvatsku posebnom zagovoru sv. Josipa povezana je s teškom situacijom u kojoj se tada našao hrvatski narod. Paralelno s obrambenim ratovima za oslobođenje domovine od Turaka, zemlju su nagrizali socijalni i politički problemi. Unutarnje nesloge te izvanjske zabrane i nerazumijevanja gurali su hrvatski narod u sve neizvjesniju budućnost. Ono što je toliko puta bilo u političkom interesu Beča, nije bilo i u interesu Hrvatske. Stoga je u tim posebnim okolnostima, a u tijeku oslobađanja hrvatske zemlje od Turaka, Hrvatski sabor, na prijedlog zagrebačkog biskupa Martina Borkovića, a pod predsjedanjem bana Nikole Erdödyja, povjerio svoju Domovinu i narod nebeskom zagovoru sv. Josipa.

Zaručnika Blažene Djevice Marije, Sv. Josipa, naš hrvatski vjermički puk od davnina časti s posebnom ljubavlju, s pouzdanjem mu se utječe u svojim potrebama te moli njegov zagovor i zaštitu u radostima i teškoćama obiteljskog i društvenog života.

Prepoznajući tu neprekidnu privrženost i očitovanja žarke pobožnosti prema svetom Josipu, hrvatski su biskupi na svojem zasjedanju godine 1972., samo nekoliko mjeseci nakon bremenitih događaja, koji su se u Hrvatskoj zbili 1971. godine, službeno izjavili da je odluka Hrvatskoga sabora iz 1687. godine »i sada na snazi, jer Sabor nije imao u vidu apstraktno Hrvatsko Kraljevstvo, nego hrvatski narod, koji nadživljava sve peripetije oko svoga suvereniteta«.

2. Dragi vjernici, danas smo se sabrali na središnje slavlje Godine svetog Josipa, koju sam, u dubokom suosjećanju s duhovnim i materijalnim potrebama u sadašnjem trenutku, za Zagrebačku nadbiskupiju proglasio o spomenu 330. obljetnice izbora svetog Josipa za zaštitnika Domovine i hrvatskog naroda.

Ovom se prigodom spominjemo i 30. obljetnice uzdignuća crkve sv. Josipa u Karlovcu u Nacionalno svetište svetog Josipa. U ovom se Svetištu trajno osjeća prisutnost dobrog duha prvog rektora Svetišta blagopokojnog monsinjora Marijana Radanovića. On je u mračnim vremenima komunizma nastojao unositi svjetlo Evanđelja, osvjetljujući put vjere kršćanima i ljudima dobre volje. Krajem šezdesetih godina prošloga stoljeća župnik Radanović je počeo gradnju crkve Sv. Josipa koja je, kao čudo svećeničke ustrajnosti i Božje providnosti, posvećena 15. rujna 1974. godine. Crkvu je hrvatski episkopat 15. travnja 1987. godine, o 300. obljetnici proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Hrvatske, uzdigao u Hrvatsko nacionalno svetište sv. Josipa.

Naš narod pjesmom rado moli zaziv: »Josipe, o oče sveti, čuvaj kuću i posveti. Sva obitelj da se složi, ljubav sveta da se množi«. U toj je molbi sadržana čežnja za očuvanjem blaga koje nam je Bog podario po domu i Domovini, od svetosti do zajedništva i sloge u ljubavi. Zato i danas, ovdje u Nacionalnom svetištu sv. Josipa, posebno molimo za naše obitelji i za hrvatsku Domovinu, u zahvalnosti prema svima koji su se u prošlosti, a posebno u Domovinskome ratu, za nju žrtvovali.

»U otajstvu spasenja sveti je Josip vršio očinsku zadaću prema Isusu i bio je postavljen na čelo Svete Obitelji. Već nam to pokazuje njegovo življenje odnosa s Bogom, Stvoriteljem, ali jednako tako i odnosa prema dvama gorućim pitanjima za čovjeka i narod: pitanju otajstva života i pitanju obitelji. Nadalje, sveti je Josip na najizvrsniji način očitovao odgovornost prema primljenom pozivu, preuzevši na zemlji ulogu oca i odgojitelja našega Spasitelja, potpuno pristajući uz Božji plan ljudskoga spasenja. U svojoj je pravednosti štitio i ljubavlju pratio Blaženu Djevicu Mariju u njezinu prihvaćanju Božje Riječi. Postao je uzorom dobrohotne ljudske poniznosti, koju kršćanska vjera uzvisuje i daje joj punije značenje. Sveti je Josip svjedok i učitelj jednostavnih krjeposti, koje su potrebne da bi ljudi bili dobri članovi zajednice i istinski nasljedovatelji Krista Gospodina. Zbog svega toga, kao čuvar najdragocjenijega Očeva Dara, on je trajno čašćen kao zaštitnik Kristova mističnoga tijela, koje je Crkve« (*Proglas Godine svetoga Josipa na području Zagrebačke nadbiskupije*).

3. U Evanđelju smo čuli da je sveti Josip učinio kako mu je naredio anđeo Gospodnji. Uze k sebi svoju ženu. U tim je riječima sadržano poslanje koje je Bog povjerio svetom Josipu. On je čuvar Marije i Isusa. Ta se Josipova zadaća čuvanja proteže i na Crkvu. Sveti Ivan Pavao II. ističe u apostolskoj pobudnici o svetom Josipu, pod naslovom *Otkupitelj čuvar*: »Kao što je brižno i s ljubavlju skrbio za Mariju i posvećivao se s radosnom zauzetošću odgajanju Isusa Krista, tako sveti Josip čuva i štiti njegovo mistično tijelo – Crkvu, čija je slika i uzor Presveta Djevica« (*Redemptoris Custos*, 1).

Draga braćo i sestre, kako sveti Josip čuva? Papa Franjo nam daje odgovor: »Diskretno, ponizno, u tišini, ali s jednom stalnom prisutnošću i punom vjernošću, i onda kada ne razumije. Od trenutka kada je Mariju uzeo sebi za ženu pa do događaja s dvanaestogodišnjim Isusom u Jeruzalemskom hramu, prati brižno i silnom ljubavlju svaki događaj. On je uz Mariju svoju zaručnicu i u radosnim i u teškim životnim trenucima, na putovanju u Betlehem radi popisa stanovništva i u tjeskobnim i u isti mah radosnim trenucima poroda; u dramatičnom događaju bijega u Egipat i u tjeskobnom traženju sina u hramu; a zatim u svakodnevici nazaretskog doma, u zanatskoj radionici gdje je Isusa učio zanatu« (*Homilija, 19. ožujka 2013.*).

Sveti Josip svoj poziv čuvara Marije, Isusa i Crkve živi u trajnoj povezanosti s Bogom, u otvorenosti znakovima Božje prisutnosti u svom životu. Sveti Josip sluša što mu Bog govori. Ne posvećuje toliko pažnju osobnim planovima koliko Božjem naumu. Josip je čuvar jer zna slušati Boga, pušta da ga Bog vodi i upravo je zato osjetljiv za osobe koje su mu povjerene. Čovjek koji živi zajedništvo s Bogom, koji je osjetljiv za Božja nadahnuća, koji odgovara na Božji poziv, taj čovjek zna spoznati realnost ljudskog događaja, pažljiv je prema onima koji su mu blizu. On zna donositi mudre odluke. U središtu života svetog Josipa bio je Isus Krist. Dragi vjernici, čuvajmo Krista u svom životu, da bismo čuvali druge, da bismo čuvali one koji su nam blizu.

4. Svi smo mi pozvani čuvati ono što nam je Bog dao, ljepote stvorenja, a to je čuvanje čitavoga stvorenoga svijeta. Čuvati znači gajiti poštovanje prema Božjim darovima, prema svakom Božjem stvorenju i svijetu u kojemu živimo. Trebamo biti zahvalni za Lijepu našu domovinu, i čuvati njezine ravnice i planine, more i rijeke, vodu i zemlju. Potrebno je koristiti prirodna dobra s odgovornošću misleći i na naraštaje koji će doći poslije nas. Trebamo čuvati okoliš i ne dopustiti da znakovi uništenja prate naš svijet na putu njegova napretka.

Nadasve pak, potrebno je čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, djecu, mlade, starije, osobito za one koji su najslabiji i najizloženiji opasnostima, one koji su po ljudskim kriterijima posljednji i o kojima se ne govori i ne piše. Potrebno je čuvati svako ljudsko biće, počevši od onog začetoga i još nerođenoga. Trebamo se brinuti jedni za druge. U obitelji bračni drugovi čuvaju jedan drugoga, kao roditelji brinu se za djecu, da bi kasnije s vremenom djeca

postala čuvari roditelja. Vodimo brigu jedni o drugima. S posebnom pozornošću budimo usmjereni na djecu i mladež, osobito na njihov odgoj i obrazovanje.

Da bismo mogli čuvati druge i stvoreni svijet moramo čuvati i sami sebe, svoje srce i dušu. Trebamo imati na pameti da nečistoća, mržnja, zavist i oholost kaljaju i razaraju život iznutra. Trebamo bdjeti nad svojim osjećajima, nad svojim srcem, odakle izlaze dobre, ali i zle namjere.

5. Čuli smo danas riječi svetoga Pavla: »U nadi protiv svake nade povjerova Abraham«. Draga braćo i sestre, postoji nada protiv svake nade koja ljudsku povijest vuče naprijed. Potrebno je vjerovati, nadati se i raditi. I onda kad se nad našim nebom pojave tamni oblaci, trebamo vidjeti svjetlo nade i biti nositelji nade koja otvara nove horizonte. U tome nam svijetli blaženi Alojzije Stepinac koji je u nadi pred Bogom prihvatio odgovornost za svoje vrijeme i poput Abrahama, oslonjen na Boga-nadu, i protiv ljudske nade, smjelo i neustrašivo vršio poslanje koje mu je Bog povjerio u Crkvi i hrvatskoj Domovini.

Presveta Bogorodica Marija, sveti Josip, njezin prečisti zaručnik i blaženi Alojzije Stepinac, neustrašivi svjedok čiste savjesti, pozivaju nas danas da čuvamo Krista u svom srcu kako bismo očuvali sebe i bili istinski čuvari jedni drugih, svoje domovine Hrvatske i čitavog stvorenog svijeta. Amen.